

הואיל ובהקדמות ובחז"ל על סוכות מסופר בקצרה על הלוייתן ראינו לסדר בצורה תיאורית מדברי חז"ל **מאכלו** : ב"ב עד. רב ספרא סיפר, פעם אחת נסעתי בספינה בים וראיתי דג שהוציא את ראשו מהמים והיו לדג קרניים וראה שחקוק עליו : אני בריה קטנה שבים ואני 300 פרסאות (1,200 מיל שכל מיל כ 1 ק"מ) ואני הולך לפיו של הלוייתן שיאכלני היום. הסביר רב אשי שהדג הזה נקרא 'עז הים' ויש לו קרניים לחפש את מזונו בים.

עיניו : ב"ב עד : ת"ר מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע שהיו באין בספינה והיה ר"א ישן ור"י נעור. נודעזע ר"י וננער ר"א א"ל מה זה יהושע מפני מה נודעזעת, א"ל מאור גדול ראיתי בים. אמר לו שמא עיניו של לוייתן ראית דכתיב עיניו כעפעפי שחר. פירוש שעניו מאירות.

מולחו לצדיקים : ויברא ה' את התנינים הגדולים זה הלוייתן ובת זוגו.

אמנם ה' לא השאיר את שניהם, אלא את הלוייתן זכר ה' השאיר. ואת הלוייתן הנקבה ה' מלח אותה בשביל הצדיקים. אולם בשור הבר גם נבראו שנים, וה' השאיר את שניהם ומסבירה הגמ' שדג מלוח הוא טוב אולם בשור טרי משובח יותר לכן השאיר ה' את שניהם חיים. שואלת הגמרא שימלח את הזכר ומתרצת שדג נקבה מלוח זה משובח. (כלומר מלוח עתיק כל שנות העולם). עוד מתרצת שכתוב לווייתן זה יצרת לשחק בו לכן השאיר ה' את הזכר.

שתייתו : ב"ב עד: הירדן יוצא ממערת פמייס אולי זה הנקרא כיום בנייס. ועובר דרך ים סיבכי וים טבריה (כנרת) ומתגלגל ויורד לים הגדול ומתגלגל ויורד עד שמגיע לפיו של הלוייתן ולע"ל יהיה קרב בין שור הבר והלוייתן לכן כל זמן שהבהמות הגדולות רואים שהירדן זורם לפיו של הלוייתן הם בוטחות שעדיין לא ימותו (עפ"י רש"י) (כנראה הואיל הגאולה קרובה מאוד לכן כל הזמן דואגות שבא כבר זמן ובודקות).

עוצמתו : כי אתא רב דימי אמר רבי יוחנן על כוחו של הלוייתן כשהלוייתן רעב הוא מוציא הבל מפיו והוא מרתיח את כל מימות שבמצולה (כלומר התהום).

עוד אומרת הגמרא על עוצמתו הבלתי נתפסת שכששותה נראים חפירות עמוקות בים כתלמים של מחרישה.

אמר רב אחא בר יעקב שמשתייתו נעשה כזה חסר בים שהמים בתהום לא מתמלאים אחר כך עד שבעים שנה. [מה בא לרמוז דוקא 70 שנה]

ציידתו : כי אתא רב דימי אמר רבי יונתן לעתיד לבא המלאך גבריאל יצוד את הלוייתן כמו שצדים חיות ואלאמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו.

שחיטתו : מתואר בהקדמות ובמהרש"א

סעודה לצדיקים : אמר רבה אמר רבי יוחנן עתיד הקב"ה לעשות סעודה לצדיקים מבשרו של לויתן שנאמר יכרו עליו חברים. יכרו פירושו סעודה וחברים הם תלמידי חכמים. והשאר מחלקין אותו (מ.) ועושין בו סחורה בשוקי ירושלים.

תיאור : איזה צער נורא יהיה למי שיהיה מבחוץ והרי בפנים יהיו כל הצדיקים ואל תתמה כיצד יהיה מקום שהרי מאכלו בגודל 300 פרסה. אז הוא בודאי גדול פי כמה. והעונג יהיה עונג רוחני כמבואר במהרש"א בהמוכר את הספינה. וכן רואים הפסוק לויתן זה יצרת לשחק בו זה ודאי דבר רוחניות.

מאמר כלשון הגמ' ובדילוג : **אמר רבה אמר רבי יוחנן**

- א. עתיד הקב"ה לעשות סוכה לצדיקים מעורו של לויתן ! שנאמר התמלא בסוכות עורו.
 - ב. זכה עושין לו סוכה, לא זכה עושין לו צלצל, שנאמר ובצלצל דגים ראשו.
 - ג. זכה עושין לו צלצל לא זכה עושין לו ענק שנאמר וענקים לגרורותיך.
 - ד. זכה עושין לו ענק לא זכה עושין לו קמיע שנאמר ותקשרנו לנערותיך.
- והשאר פורסו הקב"ה על חומות ירושלים וזיוו מבהיק מסוף העולם ועד סופו שנאמר והלכו גויים לאורך ומלכים לנגה זרחך. וביאר המהרש"א [עה. ד"ה והשאר] שיש 4 דרגות בישראל וכנגדן 4 דרגות בשכר.

מי אני ומה אני ביחס לשית אלפי שנין ? והנה כל שנות העולם אינם רבים כ"כ כי מי שזוכה לחיות 100 שנה אי"ז בטל בשישים בעולם כולו !!
וכלאי הכרם בטל רק באחד ממאתיים שנות דור הם כ 30 שנה נמצא ש"אדם אינו בטל בעולם".

עיונים בענין שור הבר

ש. לכאורה אי"ז שחיטה כשרה ?

ת. עיין מדרש תנחומא ומד"ר פרשת שמיני.

ש. מה בשורה היא זו שהסעודה מוכנה מששת ימי בראשית ולא יכינו לע"ל?

ת. יש לומר שזה אומר שמטרת העולם היא הסעודה, והשית אלפי שנין הם רק הכנה לזה, בכדי שלא יהא נהמא דכיסופא כדברי המסילת ישרים. לכן הכין הקב"ה בשר, דגים, יין המשומר, ושופר של איל בכדי שיראו את הסעודה מוכנה ועד שהסעודה מוכנה שלחנו לעבוד את האדמה בכדי שלא נכנס לסעודה כסעודת עניים אלא בזכות.

צלצל : ברש"י משמע שזו סוכה ללא דפנות. במהרש"א משמע שצלצל זה כיסוי צל להגן על ראשו.

ועיין במהרש"א ח"א עד: ד"ה אימתי בהמות.

בס"ד

מהרש"א עה. ד"ה ואלמלא, ומיישב שהקב"ה יעזור לגבריא אל בזה שיהרגו זה את זה. ובזה יישב שמביא פסוק של בהמות על הליתן. [רצוי להעתיק את כל הדיבור של שלושה אלו]. ותו"ד הבהמות ינגחו בקרניו וימיתו בזנבו והוא ישחוט בסנפיריו.

ואומר המהרש"א שגם עורו לא יבא אלא לשימוש מצוה.

[חסר ההוא קרטילתא בסוף ב"ב עד.]